

EKSAMEN

I

**1041 IDRETTSPOLITIKK OG ADMINISTRASJON –
ØKONOMI OG BUDSJETTERING**

TORSDAG 24. NOVEMBER 2016

Tid:	4 timer (09.00-13.00)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	Forside + 3 + skjema (i vedlegg)
Hjelpemiddel:	Kalkulator (iht. Høgskolens eksamensreglement)
Merknader:	Finner du det nødvendig å gjøre noen forutsetninger for å besvare enkelte spørsmål, bes disse presisert
Vedlegg:	1 stk. Bare ett av eksemplarene skal leveres inn. Det andre eksemplaret kan du kladde på, men skal altså ikke innleveres sammen med øvrig besvarelse
Info.:	Lykke til! Sensuren legges ut på StudentWeb

Oppgave 1 (35 %)

Åpningsbalansen til Golf Catering AS (forkortet til GC) ved etableringen i september 2012 så slik ut:

Maskin- og bilpark	450 000	300 000	Aksjekapital/innskutt EK
Inventar og utstyr	210 000	400 000	Langsiktig lån
Varer	60 000	65 000	Kortsiktig likviditetslån
Bankinnskudd	45 000		
Sum	765 000	765 000	Sum

- Hvor stor er totalkapitalen og fremmedfinansieringen ifølge åpningsbalansen?
- Oppgi også hvor stor den langsiktige finansieringen er og hvor stor egenkapitalandelen er. *Den sistnevnte størrelsen måles altså i %*. Hvilket fagord brukes om egenkapitalandel?
- Hvilken type egenkapital vil du først finne igjen i balansen etter at bedriften har vært i drift en periode?

Aksjekapitalen besto av 300 aksjer à 1.000 kr i pålydende verdi per aksje. GC fikk et overskudd på 390 i oppstartsåret (2012). Det ble bestemt at utbytte skulle utdeles med 250 kr *per aksje* – dvs. at 75 (oppgitt i 1.000 kr) ble avsatt til utbytte. Samlet gjeld (langsiktig og kortsiktig) beløp seg til 425 per 31.12.12.

- Hvor stor var den samlede egenkapitalen til GC ifølge utgående balanse (UB) 2012, og hvilken sum var det på eiendelene? *Hint: Sum eiendeler må være lik sum egenkapital og gjeld.*
- Under hvilken hovedgruppe i balansen finner du igjen midler som blir avsatt til utbyttebetaling overfor eierne?
- Hvor stor ville denne samlede egenkapitalen til GC vært ifølge UB 2012 hvis utbyttet heller hadde vært på 400 kr per aksje?

Maskin- og bilpark skal avskrives lineært over 15 år, mens inventar og utstyr over 10 år. For de to gruppene av anleggsmidler (gruppe I og II) antas en skrapverdi på hhv. 30 og 20. Avskrivningene startet med virkning fra 1.1.2013.

- Hvor store var avskrivningene i 2013?
- Ville avskrivningene vært høyere eller lavere hvis det *ikke* hadde blitt lagt til grunn noen skrapverdi i hele tatt verken for anleggsmiddelgruppe I eller II?
- Føres avskrivninger til debet (+) eller kredit (-) på aktuelle konti for anleggsmidler i balansen?

Det skjedde ikke noen ny investering i anleggsmidler før i slutten av april 2014, da GC kjøpte mer inventar og utstyr for i alt 150. Økonomisk levetid og dermed avskrivningsperiode, ble også her satt til 10 år. Skrapverdien ble vurdert til 10 % av innkjøpskost på 150. Denne investeringen gjennomført i slutten av april 2014, ble avskrevet med 8/12 av hel årseffekt i 2014.

- Hvor store var de *samlede* avskrivningene i 2014 (dvs. både for anleggsmiddelgruppe I og II, medregnet den siste investeringen), og hvilken bokført verdi hadde anleggsmidlene i sum ifølge IB 2015?

Oppgave 2 (30 %)

Verdien av varebeholdningen til GC (fra oppgave 1) var vurdert til 185.000 kr ved inngangen til 2015 og 215.000 kr et år senere. Varekjøpet i 2015 utgjorde 450.000 kr.

- a) Hvor mye utgjorde vareforbruket i 2015, og gir denne størrelsen uttrykk for kostnadene eller utgiftene til varer det aktuelle året?
- b) Ble det ført 30.000 kr til debet eller kredit på balansekontoen "Varer" i 2015 for å få fram at varelageret var 30.000 kr høyere ved utgangen av 2015 enn et år tidligere?

Tenk deg at varelageret heller hadde blitt verdivurdert til 155.000 kr ved utgangen av 2015, mens varekjøpet fortsatt hadde vært på 450.000 kr (og varelageret ved inngangen til 2015 på 185.000 kr som ovenfor nevnt).

- c) Hvor mye høyere eller lavere ville da vareforbruket vært i 2015 sammenlignet med det du svarte i spørsmål a)?

GC har noe kredittsalg, både overfor bedrifter og privatpersoner. Ledelsen fant raskt ut at det var nødvendig å ta høyde for at ikke alle kunder er like flinke og pålitelige betalere. I 2015 måtte GC registrere 20.000 kr som faktisk, konstaterte tap på kundefordringer. Balansekontoen "Avsetning til tap på fordringer" stod i -24.000 kr per 01.01.15 og -21.000 kr per 31.12.15.

- d) Under hvilken hovedgruppe i balansen finner du kontoen "Avsetning til tap på fordringer"?
- e) Hvor mye ble kostnadsført på kontoen "Tap på krav" i selskapets resultatregnskap for 2015?
- f) Hvor mye større eller mindre ville driftsresultatet (dvs. resultat før skatt¹) blitt i 2015 hvis avsetningen til tap på fordringer i UB '15, heller hadde økt med 3.000 kr (*forutsatt alt annet likt*)?

GC eier ikke lokalene sine. Leie betales *forskuddsvis* for tre måneder av gangen. Forfallsdatoene er 01.02, 01.05, 01.08 og 01.11. Per 01.11.15 betalte bedriften et terminbeløp på 21.000 kr i samsvar med det husleiekontrakten regulerte. Det var ikke fastsatt noen regulering av leien med virkning fra årsskiftet 2015/16, slik at månedsleien var 7.000 kr også i 2016.

- g) Oppgi hvor stort beløp av den forskuddsvise husleiebetalingen per 01.11.15 som ble kostnadsført i 2015.
- h) Vil det være noe i UB 2015 som får synliggjort den nevnte forskuddsbetalingen (som krav eller forpliktelse, dvs. som eiendel eller gjeld), og i så fall med hvilket beløp?

Oppgave 3 (35 %)

I denne oppgaven skal du avslutte årsregnskap 2015 for enkeltpersonforetaket (ENK-et) Svendsens Fritid og Jakt (forkortet til SFJ), med grunnlag i den oppgitte saldobalansen i vedlegg og de tilleggsopplysningene (momentene) som er oppgitt. Tallene er i hele 1.000 kr.

- a) Hvor stort var overskuddet/underskuddet ifølge den foreløpige saldobalansen?

Les nøye! I det vedlagte skjemaet er den foreløpige saldobalansen alt lagt inn, med korrekte regnskapstekniske fortegn foran aktuelt beløp (dvs. med negativt fortegn for konti som viser kredittsaldo og positivt/ikke noe fortegn for konti som viser debetsaldo). **Hint:** På skjemaet er alt ført opp det endelige overskuddet på 245, og som legger seg på egenkapitalen slik at 245 er ført til kredit på eier kapital.

- b) Registrer tilleggsopplysningene (momentene) 1-10 og før opp endelige tall i kolonnen kalt "Avsluttet regnskap" lengst til høyre i vedlagte regnskapsskjema. *Vis gjerne til moment ved å påføre*

¹ Som for enkelthets skyld i oppgaven kan forutsettes å være lik årsresultatet.

aktuelt nummer i parentes bak beløpet i korrigeringskolonnen. **NB! Avslutt også ved å nullstille eier privat ved å føre mot eier kapital.**

- 1) Påløpne, ikke-forfalte renter på lån er beregnet til 13, men dette beløpet har ikke blitt regnskapsført og periodisert ennå.
- 2) Posten for husleie er belastet med 18 ved betaling per terminforfall 1.12.15. På det tidspunktet ble betalt husleie på forskudd for perioden desember 2015 og januar og februar 2016.
- 3) Renteinntekter fra bankkonti for 2. halvår på 20 er ikke blitt godskrevet og periodisert ennå.
- 4) Avskrivninger på maskin- og bilpark i 2015 skal registreres med 40, mens avskrivninger på inventar med 20 er foreløpig heller ikke registrert.
- 5) Det har vært vareopptelling, og der beholdningen har blitt vurdert til 465 per 31.12.15 basert på kostpriser.
- 6) Tapsrisikoen i kundefordringene er vurdert til 14 ved utgangen av 2015.
- 7) Kostnadskontoen for forsikringer er belastet med 4 som gjelder forsikringspremie også for en periode (januar-mars) som går inn i 2016.
- 8) Foreløpig er det ikke regnskapsført at en kunde medio desember 2015 innbetalte 8 som forskudd på en leveranse fra SFJ, men der leveransen var avtalt først å skje i slutten av januar 2016. Beløpet ble innbetalt til SFJs ordinære innskuddskonto i banken, og skal derfor godskrives (dvs. føres til debet på) denne kontoen i balansen.
- 9) Én av varebilene ble reparert i romjula til en pris på 20 inkl. mva. Fakturaen er datert 27. desember 2015 og har kredittid på 30 dager. *I skjemaet er alt påført hvordan momsdelen av denne inngående fakturaen skal registreres, mens du må ta deg av resten av føringen.*
- 10) Det ble i romjula 2015 sendt en kreditnota til en kunde som hadde klaget på et vareparti levert og solgt på kreditt medio desember 2015. Kredittiden var fastsatt til 30 dager. Kreditnotaen er på 15 inkl. mva. *I skjemaet er alt påført hvordan momsdelen av denne kreditnotaen skal registreres, mens du må ta deg av resten av føringen.*

- c) Hvor mye større eller mindre var egenkapitalen i foretaket ved utgangen av 2015 enn ved inngangen? Forklar kort hvordan denne effekten mot egenkapitalen er sammensatt av årsresultatet og eiers privatuttak.
- d) Oppgi/beregn til slutt både sum kortsiktig gjeld og sum omløpsmidler ifølge avsluttet regnskap (UB 2015).

VEDLEGG (TIL BRUK FOR EVENTUELL KLADDING)

REGNSKAPSSKJEMA FOR OPPGAVE 3, B)

<u>BALANSE</u>	<u>SALDOBALANSE</u>	<u>KORRIGERING</u>	<u>AVSL. REGNSKAP</u>
Eier privat	180		
Eier kapital	-987	-245	
Langsiktige lån	-850		
Leverandørgjeld	-142		
Oppgjørskonto mva.	-45	+4 (9) + 3 (10)	
Forskudd fra kunde	0		
Annen kortsiktig gjeld*	-37		
Maskin- og bilpark	900		
Inventar	475		
Varer	380		
Kundefordringer	142		
Avsetn. til tap på fordringer	-12		
Forskuddsbetalte utgifter**	0		
Bankinnskudd	150		
Kontanter	73		
<u>RESULTATREGNSKAP</u>			
Varesalg	-1.557		
Renteinntekter	-18		
Varekjøp (-kostnader)	885		
Forsikringer	24		
Strøm	149		
Husleie	100		
Tap på krav/fordringer	10		
Avskrivninger	75		
Andre driftskostnader	26		
Rentekostnader	79		
Disponering av årsresultat		+245	

*) Inkl. påløpne, ikke-forfalte utgifter periodisert som kostnader i resultatregnskapet.

**) Knyttet til periodiseringer av husleie og forsikringer.

VEDLEGG (SKJEMA TIL INNLEVERING)

KANDIDAT-NR: _____

REGNSKAPSSKJEMA FOR OPPGAVE 3, B)

BALANSE	SALDOBALANSE	KORRIGERING	AVSL. REGNSKAP
Eier privat	180		
Eier kapital	-987	-245	
Langsiktige lån	-850		
Leverandørgjeld	-142		
Oppgjørskonto mva.	-45	+4 (9) + 3 (10)	
Forskudd fra kunde	0		
Annen kortsiktig gjeld*	-37		
Maskin- og bilpark	900		
Inventar	475		
Varer	380		
Kundefordringer	142		
Avsetn. til tap på fordringer	-12		
Forskuddsbetalte utgifter**	0		
Bankinnskudd	150		
Kontanter	73		
<u>RESULTATREGNSKAP</u>			
Varesalg	-1.557		
Renteinntekter	-18		
Varekjøp (-kostnader)	885		
Forsikringer	24		
Strøm	149		
Husleie	100		
Tap på krav/fordringer	10		
Avskrivninger	75		
Andre driftskostnader	26		
Rentekostnader	79		
Disponering av årsresultat		+245	

*) : Inkl. påløpne, ikke-forfalte utgifter periodisert som kostnader i resultatregnskapet.

**): Knyttet til periodisering av husleie og forsikringer.